

مدیریت حوزه‌های علمیه و مراکز آموزشی

محمدحسن نبوی

www.ketab.ir

نبوی، محمدحسن، ۱۳۳۵ -

مدیریت حوزه‌های علمیه و مراکز آموزشی / محمدحسن نبوی - قم: مؤسسه بوستان کتاب، ۱۴۰۱.
۲۶۴ ص. - (مؤسسه بوستان کتاب؛ ۲۹۱۷) (مدیریت)

ISBN 978-964-09-2405-1

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتاب‌نامه: ص. [۲۶۳] - ۲۶۴؛ هم‌چنین به صورت زیرنویس.

چاپ دوم: ۱۴۰۲.

۱. حوزه‌های علمیه - مدیریت. الف. مؤسسه بوستان کتاب. ب. عنوان.

۲۹۷/۰۷۱

BP ۷/۴

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۸۸۲۴۴۰۴

۱۴۰۲

www.ketab.ir

■ موضوع: مدیریت

■ گروه مخاطب: تخصصی (طلاب و دانشجویان)

شماره انتشار کتاب (چاپ اول): ۲۹۱۷

مسلل انتشار (چاپ اول و بازچاپ): ۸۲۰۲

بوستان کتاب

هیمنه روزانه‌ها تیپیکه

بوستانه‌ها

مدیریت حوزه‌های علمیه و مراکز آموزشی

• نویسنده: محمدحسن نبوی

• ناشر: مؤسسه بوستان کتاب

• لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه مؤسسه بوستان کتاب

• نوبت چاپ: دوم، ۱۴۰۲ • شمارگان: ۳۰۰

• بهای: وبسایت رسمی، مؤسسه بوستان کتاب

تمامی حقوق نشر مکتوب و الکترونیک اثر متعلق به مؤسسه بوستان کتاب است

printed in the Islamic Republic of Iran

♦ دفتر مرکزی: قم، خیابان معلم، معلم ۱۴، پلاک ۱۷، کدپستی: ۳۷۱۵۶۱۶۶۵۹، تلفن: ۰۲۵۳۱۱۵۲۶۲۲

تلفن‌های پخش: ۰۲۵۳۱۱۵۲۷۲۰ و ۰۲۵۳۱۱۵۲۷۲۱

♦ فروشگاه مرکزی: قم، چهارراه شهید، تلفن ۰۲۵۳۱۱۵۱۲۵۰ و ۰۲۵۳۱۱۵۱۱۸۷

♦ فروشگاه تهران: خیابان انقلاب، بین وصال و فلسطین، پلاک ۹۵۱، تلفن: ۰۲۱۶۶۹۶۹۸۷۷۸

♦ فروشگاه اصفهان: خیابان حافظ، چهارراه کرمانی، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه اصفهان، تلفن: ۰۳۱۳۲۲۲۰۳۷۰

♦ فروشگاه مشهد: چهارراه خسروی، مجتمع پاس، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه خراسان رضوی، تلفن: ۰۵۱۳۲۲۳۳۶۷۲

♦ فروشگاه رنگین کمان (کودک و نوجوان): قم، چهارراه شهید، تلفن: ۰۲۵۳۱۱۵۲۷۲۷

پست الکترونیک مؤسسه: E-mail: info@bustaneketab.ir

پایگاه اینترنتی فروش کتاب: www.bustaneketab.ir

با قدردانی از همکارانی که در تولید این اثر نقش داشته‌اند:

- اعضای شورای بررسی آثار • سرویراستار: محمدرضا منصفی‌سروندانی • ویراستار: ریحانه حاجی‌صادقیان
- اصلاحات حرفه‌نگاری: الهه‌سادات طباطبائی و حلیمه قربانی • صفحه‌آرا: حسین محمدی
- نمونه‌خوانی: محمد وکیلی • کنترل فنی صفحه‌آرایی: سیدرضا موسوی‌منش
- طراحی جلد: امیرعباس رحیمی • اداره آماده‌سازی: حمیدرضا تیموری
- اداره چاپخانه: مجید مهدوی، ناصر منتظری و سایر همکاران لیتوگرافی، چاپ و صحافی • مدیر تولید: عبدالهادی اشرفی.

رئیس مؤسسه
محمدباقر انصاری

فهرست مطالب

۱۹ مقدمه
۲۱ اهمیت و ضرورت مدیریت
۲۳ تاریخچه مدیریت
۲۳ ۱. اندیشه‌های نخستین مدیریتی
۲۳ ۲. مکتب کلاسیک
۲۶ ۳. مکتب نئوکلاسیک (روابط انسانی)
۲۷ ۴. نظریه سیستمی
۲۹ ۵. نظریه موقعیتی اقتضایی
۳۱ فصل اول: جایگاه مدیریت مدارس علمیه
۳۱ تعریف مدیریت مدارس علمیه
۳۳ بهره‌وری
۳۴ هزینه‌های یک مدرسه علمیه
۳۴ ۱. نیروی انسانی
۳۴ ۲. حق التدریس استادان
۳۵ ۳. تغذیه
۳۵ ۴. شهریه
۳۵ ۵. هزینه‌های اداری
۳۶ نتیجه
۳۸ حاشیه‌ها هنگام شروع
۳۹ ۱. سعایت‌کنندگان

مدیریت حوزه‌های علمیه و مراکز آموزشی

۳۹	۲. مظلومان
۴۰	۳. متخلفان
۴۰	۴. تحریک شده‌ها
۴۰	۵. جاهلان
۴۰	عکس‌العمل مناسب
۴۱	پرهیز از درگیر شدن با شکایات
۴۱	تقویت سنت‌های پاک
۴۲	رضایت زیردستان
۴۳	فصل دوم: برنامه‌ریزی
۴۳	اصول مدیریت
۴۴	برنامه‌ریزی
۴۴	اهمیت برنامه‌ریزی
۴۶	فواید برنامه‌ریزی
۴۶	۱. مانع ندامت
۴۶	۲. موفقیت در حل مشکلات
۴۷	۳. استفاده بهتر از امکانات
۴۸	برنامه‌ریزی حوزه
۴۸	۱. هدف
۴۹	الف) بلندهمتی
۴۹	ب) پرهیز از کلی‌گویی
۴۹	ج) پرهیز از خیال‌گرایی
۵۰	۲. راه‌های دستیابی به هدف
۵۰	۳. نیروها و تخصص‌های مورد نیاز
۵۱	۴. امکانات
۵۱	۵. بودجه
۵۱	۶. زمان‌بندی
۵۲	۷. طراحی سازمان
۵۲	برنامه‌ریزی برای مدارس

فهرست مطالب

۵۲	هدف از آموزش های دروس سطح یک و دو
۵۴	ترسیم دقیق هدف
۵۵	اهداف سالیانه
۵۵	راه های دستیابی به هدف
۵۶	برنامه آموزشی
۵۶	تهذیب و تربیت
۵۷	فصل سوم: پذیرش
۵۷	پذیرش
۵۷	آموزش های قبل از حوزه
۵۸	ثبت نام
۵۸	۱. تبلیغات برای ثبت نام
۵۸	۲. شرایط پذیرش
۵۸	۳. پیشینه علمی
۵۹	۴. صلاحیت اعتقادی - اخلاقی
۵۹	۵. صلاحیت سیاسی
۶۰	۶. استعداد و توان رشد
۶۰	۷. علاقه مندی به روحانیت
۶۰	۸. سلامت جسمی و چهره ظاهری
۶۱	روش های احراز ویژگی ها
۶۱	شاخص پیشینه علمی
۶۱	شاخص صلاحیت اعتقادی - اخلاقی
۶۲	شاخص سلامت سیاسی
۶۲	۱. پرسش نامه
۶۲	۲. مصاحبه
۶۲	۳. تحقیقات
۶۳	۴. برگزاری اردو
۶۳	شاخص استعداد و توان رشد
۶۳	روش ها و منابع

مدیریت حوزه‌های علمیه و مراکز آموزشی

۶۴	علاقه‌مندی به روحانیت
۶۴	روش‌ها و منابع
۶۵	شاخص سلامت جسمی و تناسب چهره
۶۵	روش‌ها و منابع
۶۶	چند نکته
۶۶	۱. تفاوت شاخص‌ها
۶۶	۲. اجرای عدالت
۶۶	۳. دوره آزمایش
۶۷	فصل چهارم: آموزش
۶۷	برنامه‌ریزی آموزشی
۶۷	۱. اهداف
۶۸	۲. اهداف آموزشی
۶۸	۳. عناوین دروس
۶۸	۴. زمان و مقدار هر درس
۶۸	۵. دروس پیش‌نیاز
۶۹	۶. حفظ‌محوری
۶۹	۷. تعیین نوع آموزش‌ها
۷۱	فرم عناوین دروس
۷۲	شیوه‌های آموزش
۷۲	روایت اول
۷۶	روایت دوم
۷۹	تدوین سرفصل‌ها
۸۱	پیش‌نیاز درس
۸۱	هدف
۸۱	سرفصل مباحث
۸۱	شیوه آموزش
۸۲	شیوه آزمون
۸۲	منابع

فهرست مطالب

۸۲	اهداف سالیانه
۸۳	سیاست‌های حاکم
۸۴	۱. حاکمیت ثقلین
۸۴	۲. پرورش روحیه خودرهبی
۸۵	۳. تقویت کنترل‌های ایمانی
۸۵	۴. بسترسازی برای تداوم یادگیری
۸۶	۵. فعال در تربیت دیگران
۸۶	متن درسی
۸۷	برگزاری کلاس
۸۷	۱. استادان
۸۷	الف) مهدب‌بودن
۸۸	ب) توانمندی علمی
۸۸	ج) موارد امتیازی
۸۹	۲. ارزیابی استادان
۹۲	۳. حضور و غیاب
۹۲	۴. ساعات درس
۹۳	۵. انتخاب درس
۹۴	محتوای کلاس
۹۴	۱. تدریس و سرفصل‌ها
۹۵	۲. توزیع غیرمتعادل زمان کلاس
۹۷	۳. تسلط علمی
۹۷	۴. توان تدریس
۹۷	۵. عدم جاذبه کلاس
۹۸	۶. آموزش‌های اخلاقی
۹۸	۷. آموزش‌های سیاسی
۹۹	۸. آزمون
۹۹	الف) آزمون نظری
۹۹	ب) آزمون نظری عملی
۹۹	ج) آزمون عملی

مدیریت حوزه‌های علمیه و مراکز آموزشی

- ۱۰۰..... ۹. آسیب‌ها در آزمون
- ۱۰۱..... استعداد‌های برتر
- ۱۰۱..... الف) انتخاب درس
- ۱۰۱..... ب) تربیت استاد
- ۱۰۲..... ج) تربیت مدیر
- ۱۰۴..... شکوفایی خلاقیت‌ها
- ۱۰۷..... فصل پنجم: تهذیب و تربیت
- ۱۰۷..... اهمیت تهذیب
- ۱۰۷..... ابعاد تربیت
- ۱۰۷..... ۱. تربیت روح عبادی
- ۱۰۸..... عوامل مؤثر در تربیت
- ۱۰۸..... الف) انتخاب نیروی انسانی
- ۱۰۸..... ب) فضاسازی برای پرستش
- ۱۰۹..... ۲. اخلاق اجتماعی
- ۱۱۱..... نظارت همگانی
- ۱۱۲..... زمان‌گذاری برای افراد خاص
- ۱۱۳..... تنبیه
- ۱۱۴..... تنبیه خصوصی و تشویق علنی
- ۱۱۴..... ورزش
- ۱۱۵..... تدرّج و تربیت
- ۱۱۷..... فصل ششم: سازماندهی
- ۱۱۷..... سازماندهی
- ۱۱۷..... تعریف سازمان
- ۱۱۷..... تعریف سازماندهی
- ۱۱۸..... عملیات سازماندهی
- ۱۱۸..... ۱. شناسایی و دسته‌بندی کارها
- ۱۱۸..... الف) لزوم تعیین پست‌های سازمانی

فهرست مطالب

۱۱۹	ب) تناسب صف و ستاد
۱۱۹	۲. تعریف و واگذاری اختیارات و مسئولیت‌ها
۱۲۰	الف) تعریف اختیارات
۱۲۰	ب) اختیارات و افراد سرکش
۱۲۱	ج) نحوه انتخاب مسئول
۱۲۲	یک: امتحان
۱۲۲	دو: تناسب ویژگی‌های فرد و مسئولیت
۱۲۳	سه: ویژگی‌ها در انتخاب مدیر
۱۲۴	د) انتصاب افراد نالایق
۱۲۶	ه) تعدد مسئولیت‌ها
۱۲۶	۳. ایجاد و برقراری روابط
۱۲۷	فصل هفتم: انگیزش
۱۲۷	ضرورت ایجاد انگیزش
۱۲۸	تعریف انگیزه
۱۲۸	تأثیر انگیزش
۱۲۹	نیاز و انگیزش
۱۳۰	طبقه‌بندی نیازها
۱۳۰	سلسله‌مراتب نیازها
۱۳۱	طبقه‌بندی فعالیت‌ها
۱۳۲	ناکامی
۱۳۳	نگرشی اسلامی به بحث انگیزش
۱۳۳	۱. انسان بر سر دوراهی
۱۳۴	۲. رابطه انگیزش و خیر و شر
۱۳۴	الف) نیازهای مادی
۱۳۵	ب) جاذبه‌های معنوی
۱۳۶	۳. مدیر مسلمان و انگیزش‌ها
۱۳۶	۴. اسلام و انگیزش برای تأمین نیازمندی‌ها
۱۳۷	۵. مذمت بیکاری
۱۳۸	۶. پرستش و انگیزش

مدیریت حوزه‌های علمیه و مراکز آموزشی

۱۴۱	فصل هشتم: ویژگی‌های رهبری	
۱۴۱	رهبری	
۱۴۱	تعریف رهبری	
۱۴۱	تعریف قدرت	
۱۴۲	منابع قدرت	
۱۴۲	قدرت ایمان	
۱۴۳	موفقیت و اثربخشی	
۱۴۵	عوامل قدرت شخصی	
۱۴۵	صفات فردی رهبر	
۱۴۵	رفتار رهبر	
۱۴۶	رهبری مؤمنانه	
۱۴۶	زیردستان	
۱۴۶	همکاران	
۱۴۶	فرادستان	
۱۴۶	سازمان	
۱۴۷	موفقیت و شرایط	
۱۴۷	ویژگی‌های فردی رهبر	
۱۴۸	ویژگی‌های فردی رهبر در آیات و روایات	
۱۴۸	۱. سعه صدر	
۱۴۸	سعه صدر و مدیریت	
۱۴۹	نشانه‌های سعه صدر	
۱۴۹	الف) حلم	
۱۵۱	ب) متانت در شادی‌ها	
۱۵۱	ج) پایداری در برابر مشکلات	
۱۵۱	مشکلات سیاسی	
۱۵۲	مشکلات کاری	
۱۵۲	رویدادهای ناگهانی	
۱۵۳	د) تحمل افکار مخالف	
۱۵۵	ه) پرهیز از مستی ریاست	

فهرست مطالب

۱۵۶	۲. هوش
۱۵۶	۳. توانمندی‌های علمی و فنی
۱۵۷	۴. ابتکار و نوآوری
۱۵۹	ثمره سعی و کوشش
۱۶۰	۵. شجاعت
۱۶۰	۶. شهرت
۱۶۰	۷. شهرت طلبی
۱۶۲	۸. سخنرانی
۱۶۲	ویژگی‌های سخن خوب
۱۶۳	زیبایی کلام
۱۶۳	۹. کم‌گویی
۱۶۴	۱۰. توجیه زبردستان
۱۶۶	حدود تعریف و توییح
۱۶۶	۱۱. وفای به عهد
www.ketab.ir	
۱۶۹	فصل نهم: رفتار رهبری
۱۶۹	اهمیت رفتار رهبری
۱۷۰	مهارت‌های فنی
۱۷۰	مهارت انسانی
۱۷۰	مهارت ادراکی
۱۷۱	سبک‌های رهبری
۱۷۴	بازتاب سبک‌های رهبری
۱۷۴	نظریه‌های موقعیتی و اقتضایی
۱۷۴	سبک رهبری در منابع اسلامی
۱۷۵	اصول اسلامی در سبک رهبری
۱۷۶	۱. اصل محبت
۱۷۸	لزوم مدارا و دوستی
۱۷۹	۲. اصل شدت عمل
۱۸۰	لزوم فرمان‌بری

مدیریت حوزه‌های علمیه و مراکز آموزشی

- ۱۸۰..... حدود فرمان‌بری
- ۱۸۱..... عملی بودن فرمان
- ۱۸۱..... نافرمانی و ظلم
- ۱۸۲..... استفاده از شدت عمل
- ۱۸۳..... سبک اسلامی یا دیگر سبک‌ها
- ۱۸۵..... دیگر عوامل اثربخشی مدیریت
- ۱۸۵..... ۳. رضایت اکثریت
- ۱۸۶..... ۴. یگانگی هدف‌ها
- ۱۸۷..... مدیریت اسلامی و یگانگی هدف‌ها
- ۱۸۸..... ۵. مشارکت و اثربخشی
- ۱۸۹..... ۶. پرهیز از جزئی‌نگری
- ۱۹۰..... سرانجام جزئی‌نگری
- ۱۹۱..... ۷. استفاده از فرصت‌ها
- ۱۹۲..... ۸. تعامل با مسئولان
- ۱۹۲..... ۹. تبلیغ
- ۱۹۳..... جذب بودجه
- ۱۹۳..... برقراری ارتباط موفق
- ۱۹۳..... ۱۰. رهبری مؤمنانه
- ۱۹۴..... قدرت ایمان
- ۱۹۴..... ابعاد قدرت ایمان
- ۱۹۵..... مدیر مؤمن
- ۱۹۵..... ایمان به خدا و عمل صالح
- ۱۹۶..... پیروان باایمان
- ۱۹۷..... اهداف ایمانی
- ۱۹۷..... برنامه‌های مؤمنانه
- ۱۹۷..... انگیزش‌های دینی
- ۱۹۸..... عزل و نصب‌های امانت‌دارانه
- ۱۹۸..... کنترل‌های درونی
- ۱۹۸..... سازمان ایمانی

فهرست مطالب

۱۹۸	اخلاقیات اسلام و قدرت ایمانی
۱۹۹	موفقیت و اثربخشی
۲۰۰	رهبری مؤمنانه و حوزه‌های علمیه
۲۰۱	فصل دهم: کنترل
۲۰۱	تعریف کنترل
۲۰۱	محورهای کنترل
۲۰۲	ارزیابی و نظارت
۲۰۲	نظارت آشکار
۲۰۲	نظارت درونی
۲۰۲	نظارت پنهان
۲۰۳	۱. صفات مأموران مخفی
۲۰۳	۲. تجسس بی جا
۲۰۵	طراحی سیستم ارزیابی
۲۰۵	۱. تعیین نتایج مورد انتظار یا بایدها
۲۰۵	۲. تعیین شاخص‌های سنجش نتایج مورد انتظار
۲۰۶	۳. تعیین استاندارد یا الگوی مطلوب
۲۰۶	۴. تعیین نحوه و روش جمع‌آوری اطلاعات
۲۰۶	۵. مقایسه اطلاعات و نتیجه‌گیری
۲۰۷	نقاط راهبردی یا کلیدی در ارزیابی
۲۰۷	عملیات نظارت و ارزیابی
۲۰۷	۱. ارزیابی برنامه
۲۰۸	نکته مهم
۲۰۹	۲. ارزیابی نیروها
۲۱۱	فصل یازدهم: خودکفایی
۲۱۱	عدم وابستگی حوزه
۲۱۲	شیوه‌های خودکفایی
۲۱۴	خودکفایی حوزه‌ها و ارتباط با مردم

۲۱۵	خودکفایی و عرصه تبلیغ
۲۱۵	سیاست‌های خودکفایی
۲۱۷	فصل دوازدهم: طرح تربیتی
۲۱۷	لزوم برنامه‌ریزی
۲۱۷	فرایند طرح
۲۱۸	ترسیم اهداف کلان
۲۱۸	ترسیم اهداف تفصیلی
۲۱۸	تعمیق باورها
۲۱۹	رفتارهای اساسی
۲۱۹	رفتارهای ارزشی
۲۲۰	اخلاق علمی
۲۲۱	کردار و اخلاقیات تبلیغی
۲۲۱	اصول و سیاست‌های کلان
۲۲۲	عوامل مهم و مؤثر در تربیت
۲۲۳	راهکارهای دستیابی به اهداف تفصیلی
۲۲۳	راهکارهای مشترک
۲۲۳	راهکارهای اختصاصی
۲۲۳	۱. تعمیق باورها
۲۲۴	ایمان به خدا
۲۲۴	افزایش ایمان به غیب
۲۲۵	ولایت و محبت به اهل بیت <small>علیهم‌السلام</small>
۲۲۶	رشد خودشناسی
۲۲۷	افزایش اخلاص
۲۲۷	افزایش توکل
۲۲۸	افزایش تعبدمداری در حوزه‌های مربوطه
۲۲۸	۲. رفتارهای اساسی
۲۲۹	تقویت ملکه تقوا
۲۲۹	اهتمام به نماز

فهرست مطالب

۲۳۰ نماز شب	
۲۳۰ قرأت قرآن، دعا و ذکر	
۲۳۰ صداقت	
۲۳۱ امر به معروف	
۲۳۱ توسل به اهل بیت <small>علیهم السلام</small>	
۲۳۱ شکرگزاری	
۲۳۱ پرهیز از حسد	
۲۳۲ نظم	
۲۳۲ ۳. رفتارهای ارزشی	
۲۳۲ مسئولیت‌پذیری	
۲۳۲ خیرخواهی	
۲۳۲ ورزش	
۲۳۳ قانون‌پذیری	
۲۳۳ صبر	
۲۳۳ قدرشناسی	
۲۳۳ پرهیز از طمع	
۲۳۴ شناخت استعداد خود	
۲۳۴ عدالت‌طلبی	
۲۳۴ محیط‌زیست	
۲۳۵ ۴. اخلاق علمی	
۲۳۵ احترام به استاد	
۲۳۵ رفتار با دوستان	
۲۳۵ احترام به مسئولان	
۲۳۵ تکریم عالمان	
۲۳۶ کتمان نکردن حق	
۲۳۶ حقیقت‌پذیری	
۲۳۶ پژوهشگری	
۲۳۷ نشر علم	
۲۳۷ تداوم رشد علمی	

مدیریت حوزه‌های علمیه و مراکز آموزشی

۲۳۷	۵. کردار و اخلاقیات تبلیغی
۲۳۷	اهمیت تبلیغ
۲۳۷	عمل به علم
۲۳۸	تبلیغ در حد فراگرفته‌ها
۲۳۸	رفتار با مردم
۲۳۸	بهداشت
۲۳۸	سعه صدر
۲۳۹	نواضع
۲۳۹	عزت طلبگی
۲۳۹	مردمی بودن
۲۴۰	اخلاقیات ویژه
۲۴۰	اخلاق خانوادگی
۲۴۰	مقاله با آسیب‌ها
۲۴۱	دشمن شناسی عرصه تبلیغ
۲۴۱	چند نکته
۲۴۲	نیمسال اول
۲۴۴	نیمسال دوم
۲۴۷	نیمسال سوم
۲۴۹	نیمسال چهارم
۲۵۱	نیمسال پنجم
۲۵۴	نیمسال ششم
۲۵۶	نیمسال هفتم
۲۵۸	نیمسال هشتم
۲۶۰	نیمسال نهم
۲۶۱	نیمسال دهم
۲۶۳	کتاب‌نامه

مقدمه

امام رضا علیه السلام می فرماید:

أَنَا لَا نَجِدُ فِرْقَةً مِنَ الْفِرْقِ وَ لَا مِلَّةً مِنَ الْمِلَّةِ بَقُوا وَ عَاشُوا إِلَّا بِقِيَمِ وَ
وَيْسِ وَ لِمَا لَا بُدَّ لَهُمْ مِنْهُ فِي أَمْرِ الدِّينِ وَ الدُّنْيَا؛^۱

هیچ طایفه و ملتی نمی یابیم که پایدار مانده باشند و به زندگی ادامه دهند، مگر به وجود سرپرست و رئیسی که در امور دینی و دنیایی (معنوی و مادی) خویش ناگزیر از آنهاست.

امروزه به دلیل فراوانی و رشد مراکز آموزشی به خصوص حوزه های علمیه، موضوع «مدیریت مدارس علمیه و مراکز آموزشی» از دغدغه های اصلی متولیان و مسئولان این امر است.

به راستی اگر مدیریت مراکز آموزشی و مدارس علمیه مورد توجه دقیق قرار نگیرد و مدیران در حیطه مسئولیت خود، با فرایند مدیریت آشنایی نداشته باشند، بازدهی و اثربخشی لازم صورت نمی گیرد و چه بسیار عمری که از طلاب، اساتید و نیروهای اجرایی از بین رفته و هزینه ها و بودجه های فراوانی که در مسیر واقعی خود صرف نمی گردد.

در همین راستا با توجه به تجربیات چندین ساله این جانب در اداره مراکز آموزشی و مدارس علمیه، از جمله «مرکز آموزش های تخصصی تبلیغ»، «مدیریت حوزه های علمیه سفیران هدایت سراسر کشور» و «مدارس امین» و

۱. ابن بابویه، عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۱۰۱.

مدیریت حوزه‌های علمیه و مراکز آموزشی

هم‌چنین برگزاری دوره‌های متعدد آموزشی در راستای کیفیت‌بخشی به امر تبلیغ روحانیان هجرت بلندمدت و ارتقای سطح علمی مبلغان ویژه و نیز تقاضاهای مکرر دوستان و مدیران مدارس علمیه مبنی بر دراختیار گذاشتن یافته‌ها و تجربیات خود، تصمیم بر آن شد تا کتابی تحت عنوان «مدیریت حوزه‌های علمیه و مراکز آموزشی» تألیف گردد، به امید آن‌که با عنایات حضرت حق و توجهات حضرت بقية الله الأعظم - ارواحنا فداه - بتواند در رشد و ارتقای فعالیت‌های آموزشی مؤثر قرار گیرد.

از تمام عزیزانی که در آماده‌سازی و چاپ و نشر این اثر کوشیدند، خاصه از کارکنان مؤسسهٔ وزین بوستان کتاب سپاس گزارم و از همه خوانندگان محترم این کتاب در خواست می‌نمایم که از نقطه‌نظرهای خود، این جانب را بهره‌مند سازند.

محمدحسن نبوی

تابستان ۱۳۹۹

www.ketab.ir